

СЕРВІС-ПЕРІОД ТА ФАКТОРИ ВПЛИВУ

Є.В. Мартинов, студент, e-mail emartynov@gmail.com

Науковий керівник – к.с.-г.н., доцент Кириченко В.А.

Миколаївський національний аграрний університет

Вивчено тривалість сервіс-періоду корів в залежності від лінійної приналежності тварин та їх живої маси.

Встановлено, що тривалість сервіс-періоду корів різних ліній суттєво відрізняється. Виявлена чітко виражена тенденція до зменшення тривалості сервіс-періоду у корів зі збільшенням їх живої маси, але надмірна жива маса теж негативно впливає на репродуктивну функцію тварин.

Ключові слова: корови, жива маса, сервіс-період, лінійна приналежність.

Постановка проблеми. У сучасній науці й практиці зросло значення концептуальних вимог до різних проблем селекції й технології виробництва продуктів тваринництва. Визначаючи технологію виробництва в тваринництві, і в скотарстві зокрема, беруть до уваги і систему перетворень кормових засобів за допомогою тварин в кінцевий продукт і сировину, тобто корми і тварини в даному процесі є основними факторами, що суттєво відрізняються від технології виробництва промислових товарів, машин, обладнання.

Для досягнення високих результатів у роботі молочнотоварних ферм, спеціалізованих і фермерських господарств, а також для одержання прибутків приватними господарствами від молочної худоби, перш за все необхідно організувати чітку роботу з відтворення поголів'я тварин [2, 6, 7].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Відтворення тварин – складний фізіологічний процес, який забезпечує певну чисельність поголів'я, за допомогою чого підтримується виробництво продуктів тваринництва, необхідних для людини [4].

Проблеми відтворення великої рогатої худоби є для власників приватних та колективних господарств дуже гострими. Показники відтворення поголів'я худоби протягом останніх років мали тенденцію до зниження, і в першу чергу це стосувалося отримання приплоду від кожної корови [1]. Внаслідок цього у господарствах зменшилася кількість приплоду, що разом із низькою продуктивністю тварин є однією з основних причин збитковості молочного і м'ясного скотарства, а племінні господарства не повною мірою виконують свою основну функцію – вирощування і реалізацію племінного молодняка [5].

Для підвищення ефективності галузі скотарства в Україні, виведення її на світовий рівень, повного використання потенціальних біологічних можливостей корів необхідно удосконалити систему відтворення поголів'я великої рогатої худоби.

Постановка завдання. Метою нашої роботи було вивчити вплив різних факторів на тривалість сервіс-періоду корів господарства.

Матеріали і методика Дослідження проводилися в умовах ПАТ “Племзавод “Степной” Запорізької області” та на кафедрі зоогієни та ветеринарії Миколаївського НАУ на великій рогатій худобі голштинської породи.

У роботі були використані матеріали виробничого та зоотехнічного обліку на фермі. Біометричну обробку показників було проведено за допомогою ПЕОМ у програмному забезпеченні Microsoft Excel.

Результати досліджень. Оскільки тривалість тільності у корів – показник відносно стабільний, то в практиці для характеристики плодючості корів досить часто використовують величину сервіс-періоду.

Коротка тривалість сервіс-періоду вказує на повноцінність годівлі й утримування, особливо в період сухостою, на якість підготовки корів до отелення, на високу культуру організації роботи пологового відділення, на своєчасне і якісне виявлення корів у стані статевої охоти. Щоб щорічно від корови одержувати теля, його тривалість має бути до 80 днів.

Проведений нами аналіз тривалості сервіс-періоду (табл. 1, рис. 1) показав, що в умовах нашого господарства середні значення дослідженого показника перебували на рівні – $119,9 \pm 2,07$ дні.

У господарстві належні умови утримання та високий рівень годівлі поголів'я великої рогатої худоби, що підтверджується високими щорічними надоями молока. Значна тривалість сервіс-періоду на нашу думку пояснюється тим, що корів після отелення в першу охоту не осіменяють а починають це робити не раніше другої охоти.

Таблиця 1

Тривалість сервіс-періоду корів різних ліній

Лінія	Кількість тварин, n	Тривалість сервіс-періоду, днів ($\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$)	Cv, %
Чіфа 1427381,62	210	$120,7 \pm 4,45$	53,3
Старбака 352790,79	184	$115,4 \pm 3,81$	44,7
Валіанта 1650414,73	119	$122,1 \pm 3,92$	34,9
Елевейшна 1491007,65	59	$117,8 \pm 5,45$	35,2
Белла 1667366,74	28	$123,7 \pm 6,32$	26,5
В середньому по стаду	600	$119,9 \pm 2,07$	42,3

Крім того, нами було встановлено, що тривалість сервіс-періоду корів різних ліній суттєво відрізнялась. Так, тварини що належали до лінії Белла 1667366,74 мали самі високі показники дослідженої ознаки – $123,7 \pm 6,32$ дні, що на 8,3 дні більше ($P > 0,95$) в порівнянні з коровами лінії Старбака 352790,79, тривалість сервіс-періоду яких була найменшою і становила – $115,4 \pm 3,81$ дні.

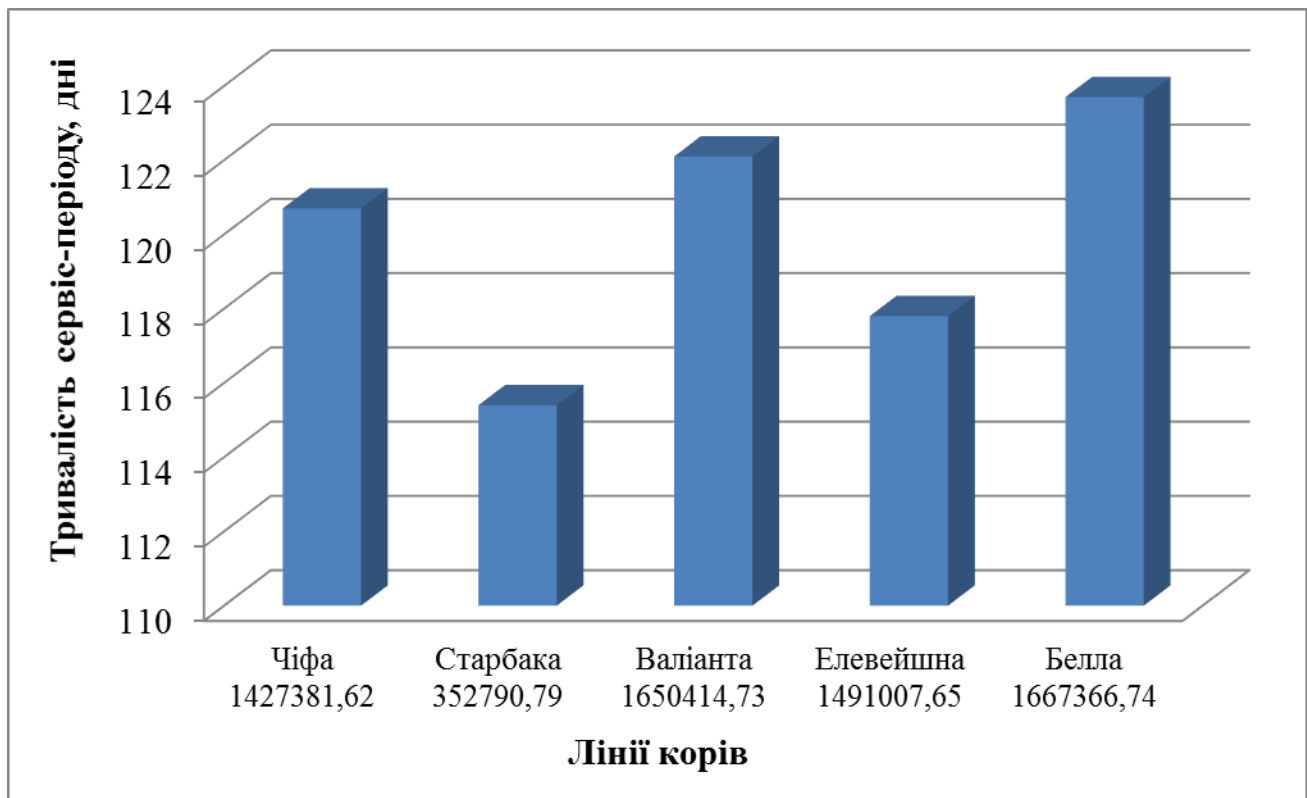

Рис.1 . Тривалість сервіс-періоду корів різних ліній

У спеціальній науковій літературі зустрічається ряд повідомлень [3] про зв'язок тривалості сервіс-періоду із живою масою корів, в яких автори стверджують, що із збільшенням живої маси тварини, в основному, відбувається зменшення тривалості сервіс-періоду.

В умовах нашого господарства нами були проведені дослідження що до тривалості сервіс-періоду у корів з різною живою масою. Як показують дані (табл. 2, рис. 2) спостерігається чітко виражена тенденція до зменшення тривалості сервіс-періоду у корів зі збільшенням їх живої маси.

Таблиця 2

Тривалість сервіс-періоду корів різної живої маси

Жива маса корів, кг	Кількість тварин, n	Тривалість сервіс-періоду, дні ($\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$)	Cv, %
490-509	10	123,7 $\pm$ 7,74	18,77
510-529	15	122,1 $\pm$ 6,98	21,39
530-549	110	120,7 $\pm$ 3,41	29,50
550-569	402	117,8 $\pm$ 2,08	35,36
570-589	42	115,4 $\pm$ 5,11	28,35
590-609	12	114,1 $\pm$ 8,21	23,86
>610	9	121,8 $\pm$ 8,11	19,98

Так, у групі тварин з найменшою живою масою 490-509 кг тривалість сервіс-періоду була найвищою і становила $123,7 \pm 7,74$ дні. Сама низька тривалість сервіс-періоду – $114,1 \pm 8,21$ дні зафіксована у корів з живою масою – 590-609 кг.

Окремо потрібно виділити групу корів з найвищою живою масою – більшою за 610 кг, в цій групі тривалість сервіс-періоду теж була досить високою – $121,8 \pm 8,11$ кг, такі дані на нашу думку пояснюються тим, що надмірна жива маса теж негативно впливає на репродуктивну функцію тварин.

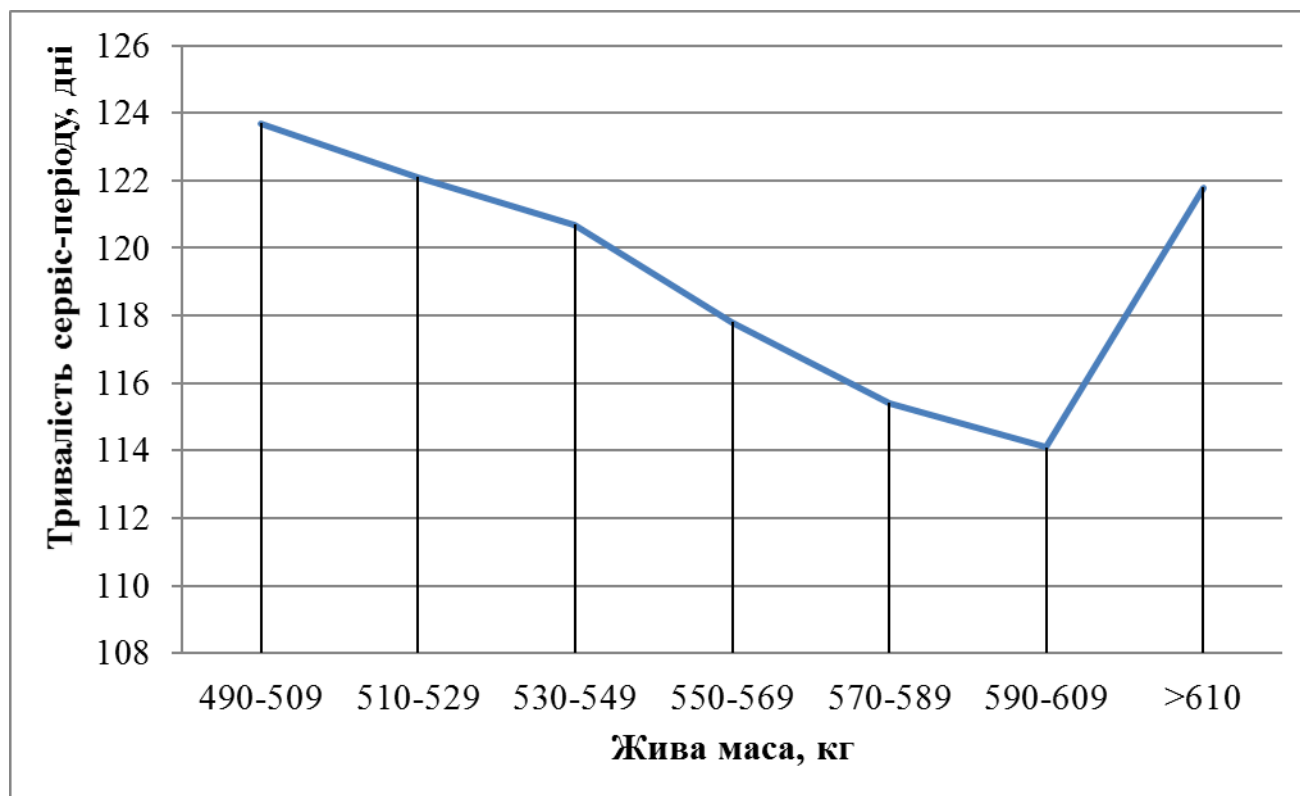

Рис. 2. Тривалість сервіс-періоду корів різної живої маси

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, встановлено, що тривалість сервіс-періоду корів різних ліній суттєво відрізнялась. Так, тварини що належали до лінії Белла 1667366,74 мали самі високі показники дослідженої ознаки – $123,7 \pm 6,32$ дні, що на 8,3 дні більше ($P > 0,95$) в порівнянні з коровами лінії Старбака 352790,79, тривалість сервіс-періоду яких була найменшою і становила – $115,4 \pm 3,81$ дні.

Виявлена чітко виражена тенденція до зменшення тривалості сервіс-періоду у корів зі збільшенням їх живої маси, але надмірна жива маса теж негативно впливає на репродуктивну функцію тварин.

Список використаних джерел

1. Воспроизводство стада. Методические рекомендации по восстановлению, стимуляции и синхронизации воспроизводительной функции самок и производителей сельскохозяйственных животных /

- Харенко Н.И., Осетров А.А, Петров В.А и др. Сумы : Слобожанщина, 2014. 25 с.
2. Гараздук Г.Д. Відтворювальна функція телиць і корів в екологічно несприятливій гірській зоні Карпат: Автореф. дис... канд. вет. наук: 16.00.07. Харківський ДЗВІ. Харків, 2016. 17 с.
  3. Журавель М.П., Давиденко В.М. Технологія відтворення сільськогосподарських тварин. К. : Слово, 2015. 336 с.
  4. Рекомендації з профілактики неплідності худоби / Г.В. Зверева, В.А. Яблонський, М.В. Косенко та інші. Львів, ДНДКІ ветпрепаратів і корм. Добавок, 2015. 18 с.
  5. Шапара І.С. Неплідність корів і телиць та боротьба з нею. *Пропозиція*. 2014. № 6. С. 9-10.
  6. Швец Г.И. Регуляция репродуктивной функции у коров и телок с использованием натуральных половых феромонов быка: Автореф. дис... канд. биол. наук: 03.00.13. Курск, 2016. 19 с.
  7. Яблонський В.А., Любецький В.Й. Більше уваги організації відтворення тварин. *Ветеринарна медицина України*. 2014. № 5. С. 32-33.

E.V. Martynov. SERVICE PERIOD AND INFLUENCE FACTORS

The duration of the service period of cows depending on the linear affiliation of animals and their live weight was studied.

It is established that the duration of the service period of cows of different lines differs significantly. There is a clear tendency to reduce the duration of the service period in cows with an increase in their live weight, but excess live weight also negatively affects the reproductive function of animals.

Key words: cows, live weight, service period, linear affiliation.